Štev. 277 V Trstu, v petek 11. oktobra 1918 Letnik XLII

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 16 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652. Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Poslanska zbornica.

DUNAJ, 10. (Izv.) V sejni dvorani poslanske zbornice je bilo danes popolnoma mirno. Tem večja živahnost pa je vladala zato na hodnikih, ko se je zaznalo, da je ministrski predsednik dr. Hussarek pozval načelnike posameznih strank, naj ostanejo na Dunaju, ker je neposredno pričakovati važne odločitve na polju notranje in zunanje politike in ker hoče govoriti cesar z zastopniki vseh narodov. Zvečer smo doznali, da so bili za jutri, oziroma pojutrišnjem brzojavno poklicani k cesarju sledeči poslanci: dr. Korošec, dr. Fiedler, dr. Hruban, Tusar, dr. Hauser, dr. Mataja, Fink, dr. Reizes, Bavarovski, Petruszewicz, prof. Waldner, dr. Adler, dr. Seliger, Seitz, dr. Konstantin Lewickyj, dr. Isopescul-Grecul, Stölzel, dr. Urban, dr. Tertil in Teufel. Cesar hoče osebno slišati iz ust poslancev, da je dosedanji ustroj države nevzdržljiv in zato je pričakovati, da bodo tekom prihodnjega tedna izvršene odločitve glede bodočnosti posameznih narodov.

DUNAJ, 10. (Izv.) Kakor smo izvedeli, je baron Hussarek za svojo osebo demisijoniral. Pričakovati je, da postane že tekom 8 dni dosedaj latentna kriza očitna. Komu bo poverjena sestava nove vlade, je neznano. Danes je sprejel cesar grofa Sylvo Tarouko, o katerem se govori, da ima poseben načrt o bodočih odnošajih med posameznimi narodi. Dr. Lammasch izjavlja, da ni dobil dosedaj od cesarja še nobenega naročila in tudi ne stremi po njem.

DUNAJ, 10. (Kor.) Zbornica je nadaljevala razpravo o nujnih predlogih. Posl. dr. **Dulibić** se je pritoževal radi pomanjkljive prehranjevalne službe na Hrvatskem in izrekal Hrvatom zahvalo za pomoč na tem polju. Razpravljajoč o jugoslovanskem vprašanju, je izjavil govornik, da ni čudno, da Jugoslovani ne zaupajo več besedam in obljubam avstrijske vlade. Protestiral je proti postopanju grofa Tisze na jugu in izjavil, da Hrvati nikdar ne bodo pripustili, da bi bili ločeni od Slovencev. Govornik se je pritoževal nato nad vladajočo cenzuro na jugu in vojaško justico in razpravljal o obravnavi proti pomorščakom v Kotoru, pri čemer je ugotavljal, da so bili dogodki, ki so dovedli do obravnave, nedolžnega značaja. Izražal je pričakovanje, da se bo končal ta proces ravnotako, kakor proces v Marmaroš Sigetu.

Brambni minister pl. **Czapp** je odgovarjaje na pripombe posl. Zahradnika ugotavljal, da se na njegove izjave glede Čeho-Slovakov v tajni debati o dogodkih ob Piavi ni reagiralo. Nikakor ne gre, da bi se proslavljalo izdajstvo in da se oni, ki so dvignili orožje proti svojim bratom in svoji domovini, proslavljajo kot junaki. Za nas so Čeho-Slovaki slejkoprej še prisegolomci, ki so zakrivili zločin, ki je v vseh državah sveta najhujši, kar jih zamore zagrešiti vojak.

Justični minister dr. **Schauer** je odgovarjal na vprašanje posl. Klofača, Stanjka, Habermanna in tovarišev glede ustanovitve okrožnega sodišča v Trutnovu in je razpravljal obširno o predzgodovini te odredbe. Češki poslanci so ga pri tem ponovno prekinjali z medklici.

Posl. **Benkovič** je izvajal: Vse ponudbe, ki se stavijajo sedaj Jugoslovanom, so nepotrebne. Kot svoboden narod hočejo Jugoslovani svobodno odločati o tem, ali in v kake odnošaje hočejo stopiti z drugimi svobodnimi narodi. Klic »Proč od Gradca« je postal sedaj dejstvo in ni je več sile na svetu, ki bi zamogla spraviti še kdaj Slovence v graško deželno zbornico. Jugoslovani nočejo nobenih narodnih aneksij, oni žele, da se točka 3 Wilsonovega programa izvede dobesedno. Kar se tiče manjšin, sprejemajo geslo nemškega Narodnega Sveta za Avstrijo »Varstvo narodnih manjšin« pod pogojem popolne reciprocitete. Govornik je zahteval končno, da se reši jugoslovansko vprašanje na mirovnem kongresu.

Posl. **Ganser** je protestiral, da se zvrača odgovornost za dejanje vlade na nemški narod. Posl. **Nemec** je pobijal izjavo brambnega ministra, da so češki legijonarji verolomni in priporočal, da se Avstrija odpove orožnemu bratstvu z Nemčijo. Posl. **Wohlmeyer** je zahteval izvedbo svojega programa glede razdelitve živil in potrebščin.

Nato je bila razprava prekinjena. Posl. knez **Lubomirski** je ugotavljal v dejanjskem popravku, da je tudi konservativna skupina Poljskega kluba za združenje vseh poljskih ozemelj v neodvisno državo.

Prihodnja seja v petek ob 11 dopoldne.

Odgoditev zbornice do 22. oktobra.

DUNAJ, 10. (Kor.) Na konferenci klubovih načelnikov je bilo sklenjeno, da naj se na jutršnji plenarni seji konča razprava o vladni izjavi in nujnih vprašanjih. Prihodnja seja je določena za 22. oktobra.

Avstrijska delegacija.

DUNAJ, 10. (Kor.) Avstrijska delegacija bo imela dne 15. t. m., ob 4 popoldne, plenarno sejo. Dnevni red: Dopolnilne volitve za odsek za zunanje in vojne stvari.

DEMISIJA POLJSKEGA KABINETA.

VARŠAVA, 10. (Kor.) Ministrski predsednik Kucharzewski je naznanil regentskemu svetu svojo demisijo, poudarjajoč, da je njegov sklep neprekličljiv.

Wilson in avstro-ogrska mirovna nota.

DUNAJ, 10. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da bo Wilson odgovoril na Burianovo mirovno noto šele po posvetovanju z zastopniki Čehov, Jugoslovanov in Poljakov v Washingtonu.

Wilsonov odgovor in Nemčija.

DUNAJ, 10. (Izv.) »Neue Freie Presse« poroča, da bo odgovor nemške vlade na zahtevana Wilsonova pojasnila najbrž zadovoljiv. Vprašanje glede sprejetja 14 Wilsonovih točk kot predpogoj bo najbrže sprejeto, istotako najbrže tudi zahteva glede izpraznitve zasedenih ozemelj in sicer sporazumno z Ludendorffom. Le zahtevi po izpraznitvi Alzacije in Lotaringije se bo Nemčija upirala do skrajnosti.

Glasovi nemškega časopisja.

BEROLIN, 10. (Kor.) »Germania« meni, da se sme upati, da prihaja zarja miru. Dejstvo, da Wilson čisto drugače ravna z nemško mirovno ponudbo, kot še pred kratkimi tedni z avstro-ogrsko, da upravičuje to njeno mnenje. Eno je gotovo, namreč da se mora Nemčiji pod vsemi pogoji zajamčiti njeno posestno stanje in da ji v tem nudi sedaj edino varstvo njena armada. — »Kreuz-Zeitung« pravi: Prvikrat je, da je prišel na mirovno ponudbo osrednjih vlasti ne že vnaprej odklanjajoč odgovor. Zato ni povoda, da bi se optimistično zrlo v bodočnost. Razlikovati moramo med odgovori na našo mirovno ponudbo in na naš predlog za premirje. Nam se zdi zelo verjeten slučaj, da bi se brez premirja vstopilo v predpogajanja. — »Berliner Tageblatt« piše: Biti mora tako jasno, kakor le mogoče, da so stare in nove oblasti edine pri vsakem koraku. — »Vorwärts« govori o ugodnih izgledih za mir. Poudarja nasproti nestrpnim pričakovanjem, da bo od odgovora na tri Wilsonova vprašanja neposredno odvisno nadaljno predsednikovo ravnanje, ne pa ravnanje žnjim zvezanih ententnih vlasti. — »Vossische Zeitung« izvaja: Več ni bilo pričakovati. Na obeh straneh se je varoval konkreten in stvaren ton. — »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« pravi: Pomembnost sedanje odločitve je tako velika, da smemo biti prepričani, da odgovorni činitelji najvestneje presodijo stvar. Bodi odločitev kakršnakoli, nemški narod si mora ostati v svesti, da možje, ki izrečejo odločitev na podlagi natančnega poznavanja vseh dejstev, ne zastopajo drugih koristi, kot to, da varujejo in zavarujejo blagor in bodočnost Nemčije.

Ententni glasovi.

LONDON, 9. (Kor.) Večerni listi soglašajo z odgovorom predsednika Wilsona in naglašajo, da je preizkušnja odkritosrčnosti Nemčije.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 10. (Kor.) Uradno se javlja:

Italijansko bojišče. — Mestoma živahno italijansko poizvedovalno delovanje.

Balkansko bojišče. — Ob Skumbiju se je prehodni poizkus italijanskih konjeniških oddelkov izjalovil. Severozapadno in severno Leškovca so se razvili boji. Za našimi črtami so bile srbske in črnogorske tolpe uničene.

Zapadno bojišče. — Severno Verduna, pri Beaumontu, so naši lovci skupno s porenskimi polki zmagovito odbili težke navale sovražnika.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 10. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Na bojišču med Cambraijem in St. Quentinom smo se umaknili v nove postojanke. Izpraznili smo Cambrai. Z uspešnimi, z oklopnjaki podprtimi protinapadi, tekom katerih smo 8. t. m. zvečer jugovzhodno Cambraija zopet zavzeli Seranvillers in višine pri Esnesu, so v prvi vrsti bavarski in porenski polki in čete nemške lovske divizije bistveno olajšali ločitev od sovražnika. Tekom včerajšnjega dne je sledil sovražnik na obeh straneh Rimske ceste proti Le Chateau z močnejšimi silami. Naše spredaj čete so odbile tu v zvezi z oklopnjaki zastavljeno konjenico. Močnejšimi pehotnimi napadi so se le korak za korakom umikale proti novi črti. Zvečer je stal sovražnik vzhodno črte Bertry—Busigny—Bohain. V Šampanji so bili sovažni delni napadi na obeh straneh St. Etienna odbiti.

Med Argoni in grebenom pri Ornesu so izvršili Amerikanci na vzhodnem bregu Moze skupno s Francozi zopet enotne napade, ki so se ob obronkih Argonov izjalovili s težkimi izgubami za nasprotnika. Cornay, ki ga je zasedel sovražnik, je bil zopet zavzet. Glavni sunek med Airo in Mozo izvršenih napadov je bil naperjen proti Sommerancu in Romagnesu. Oba kraja sta po hudih bojih ostala v naših rokah. Preko Romagnesa in vzhodno do Cunela predirajočega sovražnika so vrgli badenski polki zopet nazaj. Na vzhodnem bregu Moze smo vrgli sovražnika pri in vzhodno Sivrya in zavzeli zopet tudi Sivry, ki je bil začasno izgubljen. Severozapadno in severno Beaumonta se je izjalovil sunek nasprotnika pred črtami avstro-ogrskih lovcev in porenskih polkov.

BEROLIN, 10. (Kor.) Večerno poročilo: Sovražni napadi pred našimi novimi postojankami na bojni fronti vzhodno Cambraija in St. Quentina in na obeh bregovih Moze so se izjalovili.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

9. okt.: Albansko bojišče: Dne 6. t. m. popoldne smo napadli sovražne krilne oddelke in ujeli mnogo mož. Ena naših kolon je zasedla višine vzhodno Murikanov. Naslednjega dne, ob 2'30 ponoči, so vdrle naše čete v Elbasan. Prodiranje se nadaljuje. Istočasno smo razpršili sovražne oddelke, ki so se držali na višinah severovzhodno Ljusne. Naši sprednji oddelki so prodirali dalje proti Kavaji in prišli zopet v dotiko s sovražnikom.

Francosko uradno poročilo.

8. okt. zvečer: Severovzhodno St. Quentina so izvršile naše čete v zvezi z angleško armado danes zjutraj na fronti 10 km napad. Kljub trikratnemu odporu so vdrli v močne sovražne postojanke in napredovali znatno. Fontaine, Uterte in selo Bellecourt so v naših rokah. Pomaknili smo lastne črte do zapadnih izhodov Essegny le Petita in osvojili gozd Filoy, višino 134 in vas Rouvroy. Dosedaj je prijavljenih 1200 ujetnikov. Na fronti ob Suipessu so se nadaljevali boji ves dan. Nemci so se silno trudili, da bi nas potisnili nazaj. Severno Arnesa so francosko-ameriške čete, podprane od tankov, zopet napredovale. Potisnile so sovražnika nad 3 km severno Saint Pierra do Arnesa. Na desnem bregu Aisne smo zavzeli višine severovzhodno Autrya in južne izhode Lancona.

Angleško uradno poročilo.

8. oktobra.: Tretja in četrta armada ste prešli zopet v napad in povsod naglo napredovali. Včeraj je bilo naštetih 8000 ujetnikov.

8. oktobra ob 4. pop.: Med 4. in 5. uro zjutraj ste napadli tretja in četrta armada na fronti 20 km med S. Quentinom in Cambraijem in predrli do 3 milje globoko. Noč je bila viharna in deževna. Zbiranje čet je bilo težavno. Napad je napredoval med neprestanim deževjem. Ko se je posrečil, se je zopet zjasnilo, kar je jako pospeševalo nadaljne operacije. Na skrajnem desnem angleškem krilu je bil sovražnik pregnan z višin pri Montbrehainu, na desni in v središču so zavzele ameriške čete Brancourt in Premont in številna sela. V središču so prebile angleške čete črto Beaurevoir-Masnieres in zavzele Malincourt in Villers Otreaux. Novozelandske čete so zasedle zjutraj Lesdin in Esnes, Seranvillers in Niergnies. Severno Scarpe smo prodrli preko Oppya in zavzeli Fresnes le Montauban in Neuvireuil. Ujeli smo več tisoč mož in uplenili mnogo topov. Prodiranje se nadaljuje na vsej črti.

9. oktobra: Feldmaršal Haig poroča: Vzhodno Sequehartа in proti Bohainu in Maretzu so bili doseženi včeraj zvečer nadaljni napredki. Naše čete so zavzele Walincourt in Seranvillers. Danes ob 5'20 zjutraj se je pričel napad iznova na vsej fronti. Iz prvih poročil izhaja, da smo povsod lepo napredovali. Tik pred polnočjo so napadle kanadske čete severno Cambraija. Ramillies je zavzet. Naše čete so vdrle v Cambrai. Število včeraj privedenih ujetnikov presega 8000. Uplenjenih je tudi mnogo topov.

9. okt.: Na fronti Cambrai-St. Quenbin so ujeli zavezniki včeraj 11.000 mož in uplenili 200 topov.

Ameriško uradno poročilo.

8. okt.: Zavzeli smo Carnoy in napredovali tudi v Argonskem lesu. Francozi in Amerikanci so izvršili vzhodno Moze sijajen napad pri Cauresu in Haumontu. Polastili so se Consenvoya, Brabanta, Haumonta in Beaumonta. Nad 3000 mož je ujetih. Francozi so uplenili 18 težkih oklopnih možnarjev.

10. okt.: Nahajamo se dve milji pred Le Chateaujem.

IZ VELIKE RUSIJE.

Samara v boljševiških rokah.

Moskva, 8. (Kor.) Boljševiki so včeraj zvečer zavzeli Samaro. S tem je padlo zadnje oporišče protirevolucije. Vse ozemlje ob Volgi je sedaj v oblasti boljševikov.

Trepov ustreljen.

Amsterdam, 9. (Kor.) Reuter poroča iz Petrograda, da je bil bivši ruski ministrski predsednik Trepov dne 25. septembra ustreljen.

† General Aleksejev.

Kijev, 10. (Kor.) Bivši vrhovni poveljnik ruskih armad, general Aleksejev, je v Jekaterinodarju umrl.

FINCI IZVOLILI KRALJA.

HESINGFORS, 10. (Kor.) Po tajni seji, ki je trajala s kratkimi presledki od 1—9 zvečer, je prešel včeraj deželni zbor na podlagi § 38 ustave z l. 1772 k volitvi kralja. Volitev se je vršila per acclamationem. Princ Friderik Karel Hesenski je bil izvoljen za kralja Finske in določeno nasledstvo njegovih potomcev. Predsedništvu deželnega zbora je bilo naročeno, naj odredi iz tega sklepa izhajajoče odredbe.

HRVATSKO-SRBSKA KOALICIJA ZA NARODNI SVET.

ZAGREB, 9. (Kor.) V torek popoldne so se pričela napovedana posvetovanja saborskega kluba Hrvatsko-srbske koalicije pod predsedstvom načelnika bar. Nikolića in ob udeležbi bana, oddelnih predstojnikov in mnogoštevilnih članov koalicije. O konferenci se je izdalo naslednje uradno sporočilo: **Hrvatsko-srbska koalicija priznava v sedanjem trenutku potrebo ustanovitve Narodnega Sveta in poverja petim svojim članom nalogo, da v to svrho pričnо pogajanja z ostalimi strankami.**

Ludendorff v Berlinu.

Berlin, 9. (Kor.) General Ludendorff je prispel iz velikega glavnega stana na posvetovanje v Berlin.

Kabinetna kriza na Španskem.

Madrid, 9. (Kor.) Vsled odstopa naučnega ministra Albe je nastala delna ministrska kriza.

San Sebastian, 9. (Kor.) Kabinet Maura je odstopil. Domneva se, da ostanejo vsi sedanji ministri v kabinetu, razven Albe. Maura prevzame portfelj naučnega ministrstva najbrže sam.

Omejitev železniškega prometa radi španske bolezni.

Dunaj, 10. (Kor.) V železniško ministrstvo prihajajo neprestano poročila o močnem naraščanju španske bolezni med železničarji. Posebno so prizadeti okraji Pizen, Praga in Krakov. Zato bodo v prihodnjih dneh sledile znatne prometne omejitve, dokler ne bo na razpolago zopet dovolj osobja.

V zaželjeni deželi.

III.

Kak bodi instančni tek pri novih upravnih oblastvih? Sedaj imamo v upravi tri instance: okrajno glavarstvo, namestništvo (oziroma deželno vlado) in ministrstvo. Mnogo preveč za točno rešitev! Odtod večinoma prihaja nedostatnost avstrijske uprave. Vsaka stvar se trikrat prežveka in premleva, razsoja jo naposled ministrstvo, katero jo običajno najmanj pozna, ker jo gleda zgolj iz mrtvih aktov, ne pa iz žive istine. Posledica temu je, **da je deželna vlada pravzaprav le večje okrajno glavarstvo; isto velja v še večjem obsegu o tretji instanci.** Treba torej spremembe tudi v tem oziru. Dve instanci povsem zadostujeti tudi v upravi. Od okraja gre priziv na okrožje. Pravna varnost pod to omejitvijo ne bo ogrožena, zlasti ne, ker bomo na vsak način za vsako »deželo«, torej tudi za našo »slovensko« skupino ustanovili **upravno sodišče,** kateremu bi za svojo osebo področje drage volje razširil na zadeve »lastnega preudarka«, katere se sedaj pri avstrijskem upravnem sodišču načeloma izključujejo. Iz take preosnove upravnega prestopka bi pa izvirala še ta prednost, da bi **deželna vlada** kot najvišja instanca bodoče upravne skupine se stoprav mogla docela **posvetiti svoji naravni ulogi, nadzirati, urejati in nadvladati vse gibanje upravnega stroja!**

A še za en korak dalje! Mari ne bi mogel po mojem načrtu izdatno zmanjšani politiški okraj prevzeti tudi veliko večino **občinskih** poslov? V takozvanih »avtonomnih« mestih, na primer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuju itd. sta itak združeni okrajno glavarstvo in občina; mestni župan je obenem okrajni glavar za mestni okoliš. Ne bi to bilo »mutatis mutandis« izvršljivo tudi na kmetih? Povsod, po vseh avstrijskih deželah, čujejo se več ali manj upravičene tožbe o slabi občinski upravi. Le deloma so utemeljene v nedostatnosti dotičnih županov; poglavitni vzrok tiči marveč v preobilici bremen, katera prešibkim občinskim plečim država navali in dežela. Kaj naj opravi revež, ki ga nagajiva usoda priklene na županski stolček, s težkimi butarami samosvojega in izročenega delokroga, brez strokovnih moči, prepogostoma celo brez kaznovalne pravice? V tem pogledu velja spominjati se prezanimive debate, katera se je pred približno 30 leti vršila v kranjskem deželnem zboru baš o reformi občinskega reda. Nepozabni deželni predsednik baron Winkler, mož bogatih upravnih praktičnih skušenj ter goreč za blagor slovenskega naroda, lotil se je sam pretežavnega dela, zboljšati naš občinski red. Svojega skrbno izklesanega operata ni smel predložiti kot vladno predlogo, temveč pod tvrdko deželnega odbora spravil ga je v parlamentarno posvetovanje. V svojem znamenitem načrtu ustvaril je dvojno kategorijo občin: glavno občino in podobčino. I njemu se je videlo primerno in potrebno, sodni okoliš vzeti kot teritorijalni obseg **glavne** občine, seveda z možnostjo, da se preobsežni sodni okraji razdele na več glavnih občin. In kako področje je privoščil svojim glavnim občinam? Ves izročen delokrog in najvažnejše naloge samosvojega delokroga, tako, da je kompetenca sedanjih občin, — »podobčin« po Winklerjevem načrtu — v istini skrčil na oskrbo lastnega občinskega premoženja! Globoko zasnovan osnutek, tehnično dovršen do mere, katera daleč presega sedanje zakonodajne »umotvore«, toda ne brez — poglavitne hibe! — Winkler je moral namreč ob istem času, ko je s krepko desnico rušil neprikladno poslopje občinskega organizma, morda proti svojemu lastnemu prepričanju popolnoma se vzdržati i najskromnejšega poskusa, da bi predrugačil tudi državne politiške urade. In tedaj so se dvignili baš iz krogov narodnih poslancev proti njemu in njegovi občinski reformi glasni ugovori, češ: »Kaj ima ljudstvo od take zamene? Istina je, da bodo okrajna glavarstva s tako urejenimi občinami laglje izhajala, da bo olajšana državna uprava, a troški bodo zadevali in preobremenjali našega davkoplačevalca!« Ugovori niso bili povsem neopravičeni in tudi pripadniki Winklerjevega načrta, kateri so se bili zanj zavzeli radi očividnih prednosti njegovih, jih niso mogli razveljaviti. In tako se je od domoljubnega deželnega predsednika izumljeni načrt velikopotezne občinske reforme za vselej pokopal v registraturi deželnega odbora!

Mizerija naše občinske uprave pa obstoja še dandanes ter se je še povečala tekom svetovne vojne. Sodim, da jo korenito odpravimo po organični upravni reformi, ki jo nasvetujem. Tako skrajšanemu in omejenemu področju, kakor ga še puščam današnji občini, more biti kos celo najslabotnejša občina. Niti ta okolnost je ne bi mogla več zavirati, ako bi slučajno, kar se žalibog tolikokrat dogaja na zemlji slovenski, nikakor ne na korist zdravemu občinskemu življenju, še mani pa v prid narodni treznosti in štedljivosti — župan bil obenem — krčmar! Ker po mojem mnenju se županstvo in sicer zelo častivredna gostilničarska obrt nič kaj posebno ne ujemata!

Ovaduštvo proti dr. Koroščcu.

Poslanci dr. Rybář, dr. Pogačnik, dr. Ravnihar in tovariši so vložili nujno interpelacijo, ki pravi:

C. kr. kranjska deželna vlada je razposlala sledečo tajno okrožnico: »Zelo važno. C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko. Št. 4965/Praes. Rovanje poslancev in voditeljev strank. Ljubljana, 31. avg. 1918. **»Zelo nujno!« »Strogo zaupno!«** Vsem gospodom predstojnikom c. kr. okrajnih glavarstev na Kranjskem. Izvedel sem, da državni poslanec dr. Korošec baje vneto agitira zoper vojno posojilo in zoper izvršitev rekvizicij. Vašemu blagorodju se naroča, **da strogo zaupno** poizvedujete v omenjenih smereh in o uspehu **zanesljivo poročate do 15. septembra t. l.** V poročilu naj Vaše blagorodje tudi naznani, ali dr. Korošec razen propagande za ustanovitev jugoslovanske države, ki jo je delal na raznih shodih na Kranjskem, tudi sicer kako agitira proti enotnosti države, pri čemer naj se navedejo konkretni podatki. V obeh smereh naj se morda potrebne informacije ali poizvedbe dobe na **najstrožje zaupen način,** zlasti naj se opusti kakršnokoli dopisovanje z orožniškimi poveljstvi, predstojniki občin itd. Za c. kr. predsednika: **»Laschan l. r.«**

Interpelacija nadaljuje: Če se dvigajo proti voditelju celega naroda tako težke obdolžitve in če se uvaja tako dalekosežna preiskava, ki se ne da spraviti v sklad z imuniteto poslancev, se moramo predvsem vprašati, kaj je dalo povod za ta sovražni korak. Dognalo se je, da je ta korak posledica **višjega naročila.** Na podlagi verodostojnih informacij se je moglo dognati, da je izšel **poziv** za uvedbo omenjene preiskave **od c. kr. ministrstva za notranje stvari** in da je v zadnji vrsti posledica **denuncijacije** po naročilu c. kr. finančnega ministrstva za vojno posojilo delujočega profesorja dr. **Peerza.**

V vojnem času je c. kr. finančno ministrstvo poverilo dr. Peerzu **agitacijo za vojno posojilo** ter je omenjeni **zlorabljal** svojo službo za to, da je na eni strani uganjal **najustudnejšo nemškonacijonalno propagando,** na drugi strani pa se odlikoval **kot vohun in denuncijant** zlasti proti Jugoslovanom. Kot tak je predložil, kakor smo zanesljivo informirani, **situacijsko poročilo o političnem položaju na jugu države,** ki obsega brez navedbe kakoršnihkoli dokazov najtežje pa tudi najbolj nespametne obdolžitve proti Slovencem in njih voditeljem. Predvsem dolži dr. Korošca, da agitira proti vojnemu posojilu in proti rekvizicijam. Niti enega kraja ne navaja, kjer bi se bilo to zgodilo in nobene osebe ne ve povedati, kibimogla to potrditi.

O neki ženski (kateri?) v bližini Ptuja (v katerem kraju?) trdi, da je grozila sosedi (ime?), da jo bo ubila, če podpiše vojno posojilo. Popolnoma splošno, brez navedbe kraja, ali osebe trdi dr. Peerz, da služijo propovednice na Sp. Štajerskem in na Kranjskem samo propagandi proti državi. O nekem duhovniku, čigar imena ne pozna, trdi, da je odklonil delovanje v državi prijaznem smislu, z motivacijo, da bi ga, v slučaju da se uda, njegov škof preganjal. Jugoslovanske škofe dolži, da ne nameravajo samo ustanovitve jugoslovanske države z lastno dinastijo, marveč, da žele tudi prestop k pravoslavni cerkvi. Ker bi v tem slučaju odpadel tudi celibat, bi ugodili osebnim željam duhovščine.

Toda dr. Peerz se ne zadovoljuje s tem, da brez dokazov sumniči, marveč kot pravi rešitelj države priporoča tudi protikorake. Predvsem zahteva, da se pokličejo jugoslovanski škofje pred cesarja. Nato zahteva državni pritisk na državne uradnike, nadalje zahteva strogo postopanje proti jugoslovanskemu časopisju, o katerem trdi, da stoji skoz in skoz v službi entente. Dr. Peerz predlaga eventualno ustanovitev patriotično pisanega lista. Nadalje predlaga dr. Peerz prepoved vseh zborovanj in narodnih društev, gotove vladne korake s trdnim kurzom, ki more biti očividno le zloglasni nemški kurz in končno zahteva velikopotezno propagando v besedi in tisku.

Značilno za vestnost naših oblasti je, da so bili kljub temu, da obrekovanja ne prinašajo nobenega dokaza, kar je razvidno že iz dejstva, da so se odredile preiskave o resničnosti teh navedb šele sedaj, vendar ukazani vsi od dr. Peerza predlagani protikoraki že do zadnje pičice in da so se tudi izvedli ter da se vlada celo pripravlja odrediti tajno preiskavo proti dr. Koroščcu.

V tem oziru je treba še omeniti, da smo dognali, da je c. kr. notranje ministrstvo zadnji čas naravnost **pozvalo oblasti, da naj takoj vlože kazenske ovadbe proti poslancem,** če bi se ti drznili javno govoriti na način, ki bi vladi ne bil po volji. Zlasti **je direktno naročilo, da naj se vloži kazenska ovadba proti dr. Koroščcu** zaradi njegovih govorov, ki jih je govoril meseca junija na Vrhniki.

Ta sovražni nastop vlade, zlasti dr. Koroščcu nasproti, ne pripušča druge razlage, kakor da skuša vlada, uporabljajoč omenjena sumničenja in denuncijacije, diskreditirati na zgoraj in na spodaj v popolnoma zakonitih mejah se gibajočo propagando za jugoslovansko državo in nastopiti v boju prti tej ideji.

Kar nas mora pri tem postopanju posebno ogorčiti je dejstvo, da se ne prikrivajo samo denuncijacije, marveč da se naroča tudi, da naj ostanejo preiskave o resničnosti obdolžitev tajne. Vlada si je torej v svesti zavrženosti svojega nastopa ter je kljub temu ni sram nastopiti proti ljudskim zastopnikom s tajno inkvizicijo!

Vprašamo torej, kako more c. kr. vlada opravičiti, da se odejajo na podlagi očitnega obrekovanja in edino od besnega narodnega sovraštva narekovanih denuncijacij obsežne in dalekosežne preiskave ter da se prepreči možnost dati pojasnila, kar ni razžalilivo samo za osebo dr. Koroščca samega, marveč tudi za dostojanstvo in ugled poslancev?

Razne politične vesti.

Nemškonacijonalni glas o Wilsonovem odgovoru. Graška »Tagespost« objavlja uvodnik, v katerem smatra Wilsonov odgovor za vsekakor ugoden, češ, ker stvarja možnost za nadaljna pogajanja, vendar pa meni, da pogoj, katerega je stavil Wilson za nadaljevanje pogajanj ni jasen. Wilson odklanja premirje, dokler ciele nemške čete na sovražnih tleh, in zahteva, da Nemčija takoj umakne svoje čete s tujih ozemelj. List pravi: »Težka je odgovornost, ki stopa pred politiko sedanjih vlasti, in ogromne so mere, s katerimi se danes meri usoda. Nezmerne reke krvi še poteko, če bo vojna divjala še dalje nezmerno veliko dobrega pa se more storiti, če se ji napravi konec. Usoda dolgih let in velikih rodov je na kocki.« »Neue Freie Presse« meni, da je Nemčija sicer pod izredno težko odločitvijo, da pa je že sedaj verjetno, da se Wilsonovi pogoji ne zavrnejo brez pogojev in da se mir najbrž ne izjalovi ob vprašanju izpraznitve zasedenega ozemlja. Usrednje vlasti da ste o tej stvari najbrž že razmišljali, preden ste se obrnili na Wilsona, in ste prišli na jasno, kaj naj se zgodi, če bi se zahtevala umaknitev čet. Vendar pa da Nemčija zahteva tudi protipotopstvo, namreč da se umaknitev njenih čet ne uporabi za napad na nemško ozemlje. List pripominja, da se Wilson ni dal napotovati po maščevalnem pariškem kriku, kar da je dobro znamenje za mir.

Odgovor Wilsonov na ponudbo Nemčije. Odgovor predsednika Zedinjenih držav na ponudbo nemške države ne pomeni tako daleč, kakor je bilo pričakovati iz resolucije Mac Cumberja v senatu v Washingtonu. Odgovor se omeja le na dve točki: postavlja izpraznitev vseh zasedenih dežel pod pogoj za premirje in zahteva pojasnila, ali govori nota Nemčije v imenu oblasti, ki je doslej vodila vojno, ali pa v imenu ljudstva. Vzrok za prvo zahtevo je militarične naravi. Druga pa je razumljiva, ker odgovarja nazorom in načelom, ki jih Wilson dosledno zastopa, načelom demokratizma in samoodločbe narodov. Po teh načelih, naj ne odloča kabinetna politika o vojni in miru in naj ne določa razmerja med narodi, marveč naj odloča volja narodov, oziroma njih izvoljenih zastopstev. Mnogo ugibanja bo v naši državi o vzroku, radi katerega ameriški odgovor ne odgovarja na avstrijsko noto? Mi bi si tolmačili to dejstvo s tem, da Wilson smatra Nemčijo kot prvačico, (po odpadu Bolgarske) trozveze Nemčija, Avstro-Ogrska, Turčija ter da hoče zato čuti najprej nje glas, a šele potem da odgovori skupno tej trozvezi. Seveda je tudi pesemističnih glasov, ki menijo, da ima nota Amerike le zavlačevalen namen. Nu, mi pa sodimo, da stvar miru ne stoji brezupno. Prva zahteva je sicer trda in razumemo, da se tudi sedanja demokratizirana nemška vlada ne odloči zanjo z lahkim srcem. V tej dobri nadi nas podkrepljajo glasovi — kolikor nam jih je znanih — iz Nemčije o Wilsonovem odgovoru. Ne odklanjajo Wilsonovih zahtev, marveč priznavajo, da se da govoriti o njih. Simptomatično je tudi in se da tolmačiti v ugodnem smislu, da graška »Tagespost«, ki je navadno dobro poučena o razpoloženju na Dunaju, sodi precej ugodno o odgovoru, kakor razvidno iz politične vesti na drugem mestu. Sodbo združnje v stavku: pot je odprta. Vsaj nade je torej, da pride izmučeno človeštvo v nedolgem času do toliko zaželjenega miru. Seveda niso izključena tudi grenka presenečenja.

Slovensko gledališče v Trstu

Soboto, 12. t. m., ob pol osmih zvečer.

MRAK

Drama v treh dejanjih. Spisal Petar Petrović. Poslovenil M. Škrbinšek. Režiser M. Srbinšek.

OSEBE:

Ilija Vujin . . . . . g. M. Skrbinšek
Jelica, nj. hčerka iz prvega zakona . . . . . g.ča H. Mezgečeva
Marta Vujin, nj. druga žena . . . . . g.a Silova
Vasilij Stanić, nj. sin iz prvega zakona . . g. I. Martinčević
Rada Stanić, nj. žena . g.a Prelin-Skrbinšekova
Vojak . . . . . g. Bukovnik.
Godi se v jugoslovanski vasi

CENE:

Sedeži 1—5 vrste so po K 4'50; 6—10 vrste po 3'50 in 11—15 po K 2'50, Galerijski sedeži po K 2'50, stojišča v pritličju po K 1'50, na galeriji po K 1'—, dijaki in vojaki do narednika po 70 vin. Dijaki se morajo izkazati s šolsko legitimacijo, oni pa ki nimajo teh dobe legitimacije pri blagajni.

Četrtek, 17. t. m. „Mati", „Maska satana" in „Medved". — Pripravljajo se burka „Milijon" in drama „Kralj na Betajnovi".

Aprovizacijske stvari.

GOVEDINA.

Jutri, v soboto, 12. t. m., se bo prodajala govedina proti preščipnjenju št. 23. izkaznice za nakup mesa in maščob in izročitvi izkaznic št. 58 serije a, b, c, d. Na vsako izkaznico se dobi 1/8 kg mesa. Prodaja se prične ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah: Spangher Barkovlje 99, Bin Rojan 9, Punter Gor. Greta 309, Quintavalle ul. Boroevićeva 34, Trocca ul. Commerciale 5, Crisiach ul. Poste 16, Stanislawsky ul. Campanile 17, Bognolo ul. Lazzaretto vecchio 52, Visintini ul. Cavana 22, Perlatti ul. Sanita 9, Rivolt ul. Lloyd 7, Borzer ul. Tigor 7, Castro ul. Fontanone 19, Benedettich ul. S. Sebastiano 7, Rodella ul. Beccherie 11, Rochelli ul. Mar.ie Terezie 51, Zadnik P. S. Giovanni 6, Martinolli P. Legna 8, Rumetz ul. Largo Santorio 3, Pinter ul. Farneto 9, Lenarduzzi ul. Amalia 23, Godigna ul. Farneto 747, Gatznig ul. dell' Acquedotto 65, Ottonicer ul. Molingrande 10, Benso ul. Giulia 7, Pangoni ul. Giulia 18, Castellitz ul. Giulia 67, Marangoni Sv. Ivan Tmanjan 1408, Periatti ul. Barriera v. 4, Mocenigo ul. Bariera 31, Rizzian P. Barriera v. 9, Valentinotti ul. Madonnina 21, Carbiel ul. dell' Istituto 22, Ferluga ul. Donadoni 6, Marussich Rocol ul. Settefontane 248, Jenco ul. Rigutti 5, Del. zadruge ul. Settefontane, Rizzian ul. del Rivo 38, Commisso ul. dell' Istria 51, Rocco ul. S. Marco 2. Del zadruge ul. S. Marco 22, Godina Skedenj 138, Gatznig Škedenj 50.

CENE:

Prednji deli s priklado K 21.36,
Zadnji deli s priklado K 24.— kg.

Prodaja kuriva.

Oglje. 10 kg na rdeče izkaznice. — Razdeljevanje 11. oktobra. Cena 80 vin. kg.

Staro mesto: 381—680 (28) Punta del Forni 4; — **Stara mitnica:** 4901—5630 (29) Risorta 17; — **Nova mitnica:** 1381—1580 (29) Toro 14; — **Sv. Jakob:** 1501—1620 (21) Sv. Just 16; 1621—1820 (21) S. Marco 16; 1821—2020 (21) Guardia 42; 2021—2220 (21) P. Dracom 6; — **Rojan:** 501—786 (14) Boroević 31.

Koks. 10 kg. na modre izkaznice. — Cena K 2·70 za 10 kg.

Sv. Vid: 521—720 (48) Bramante 12.

Domače vesti.

Proslava jubileja dra. Rybáře. Proslava se bo vršila v nedeljo, 13. t. m. Radi raznih priprav za večerni komerz, ki se bo vršil v dvorani Narodnega doma, se je spored izpremenil tako-le: **Zjutraj ob 10** se poklonilo slavljencu zastopniki društev iz mesta in celokupne okolice v dvorani Slovanske čitalnice v Narodnem domu I. nadstropje. **Zvečer ob 7½** pa se bo vršil v veliki dvorani hamerz pri pogrnjenih mizah. — Radi sedanjih zdravstvenih razmer naj prinese vsak udeleženec komerza pitni kozarec s seboj. Za drugo skrbi odbor.

Govor posl. dr. Rybáře, ki ga je govoril v seji državnega zbora 8. t. m., objavimo v celoti v nedeljski številki našega lista.

Le hladno kri! Kakor gotovo povsod po vsej Evropi, tako je tudi med vsem prebivalstvom v našem mestu vest o mirovnem koraku osrednjih vlasti vzbudila največe gibanje in vrvenje. Vse govori le o tem. Kakor da je po dolgem času trpljenja iz tmine padel svitel žarek v duše, da so ljudje pozabljali celo na neizmerno vsakdanje gorje, ki jih tlači in jim zagreneva življenje. Vtis je tako silen, da se ljudje, ki so po tolikih grenkih razočaranjih postali trdi skeptiki, vdajajo to pot največim nadam do skorajšnje odrešitve. Razumljivo je to, ko je korak osrednjih vlasti tako dalekosežen in ko duše tako hrepene, da bi se skoro povrnili ljudi od tega neizmernega vojnega gorja, tega duševnega in fizičnega trpljenja, moreče skrbi za svoje drage in iz — telesnega hiranja; mir, ki vzpostavi razdejana družinska življenja. Razumljivo je — kakor rečeno —, če ljudstvo spaja s korakom osrednjih vlasti take nade. Vendar bi priporočali našincem, naj ohranjajo mirno kri, naj ne bodo preveliki optimisti, naj ne smatrajo že sedaj kot gotovo dejstvo, po čemer hrepene in kar je še veliko vprašanje prihodnjih dogodkov. Je celo takih, ki se nadejalo miru že v kratkem času. Tega bi želeli gotovo mi vsi; ali svariti moramo vendar pred takim optimizmom, ker pripravljeni moramo biti tudi na možnost, da pride drugače, da ne bo potem v tem slučaju, razočaranje prehudo. Prestali smo mnogo v teh vojnih letih, veliko več, nego bi bili sami mislili, da moremo prestati. Brzdajmo se v svojih nadah, da ohranimo duševno ravnotežje, potrebno duševno jakost — mirno kri. Ta nam pomore, da prebijemo še to, kar nam je morda še usojeno. Svarimo torej pred predalekosežnimi nadami; pač pa ohranjajmo vero, da pridejo nam vsem in našemu narodu boljši dnevi v napredolgi bodočnosti.

V stvari ri[illegible] v Primorju se je vršila včeraj konferenca na namestništvu, katere so se poleg namestnika udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter dva zastopnika urada za ljudsko prehrano. Po daljši razpravi se je sklenilo, da se v večjih ribolovskih središčih na Primorskem ustanove mešane komisije, obstoječe iz zastopnikov v poštev prihajajočih krajevnih oblasti, tudi avtonomnih, ki se bodo bavile s tekočimi stvarmi, s čimer bi se odpravili razni sedaj obstoječi nedostatki. Namestnik je v svojem nagovoru posebno poudarjal potrebo pospeševanja in nadzorovanja civilnega ribolova ter zatiranja tihotapskega razpečavanja rib, ki da že znatno dela škodo prebivalstva. Namestništvo je v smislu gornjega sklepa že ukrenilo potrebno, da omenjene komisije pričnejo poslovati v najkrajšem času.

Smrt kosi! Iz Kopra nam pišejo: Tu je umrla ga. Jenko, soproga rodoljubnega Rajka Jenka, uniroviljenega finančnega respicijenta, ki že več let neumorno deluje kot predsednik Ciril-Metodove podružnice v Kopru. Žalujočemu soprogu najiskreneje sožalje na izgubi predrage družice. — Smrt kosi posebno tudi med cvetočo mladino. Svojo žrtev si je izbrala v družini g. Perica v Kopru. Zaključne posledice »španske bolezni« so ugonobile mlado življenje 14-letnega Josipa, učenca IV. razr. tržaške slovenske gimnazije. Iskreno sožalje izražamo neutolažljivima roditeljema.

Slovensko gledališče. V soboto, dne 12. t. m. se uprizori Petar Petrovičeva drama v treh dejanjih »Mrak« v prevodu M. Skrbiuška. Snov je vzeta iz vojnega časa. Na bojnem polju oslepeli Vasilij Stanić se vrača v domovino. V pričakovanju prisrčnega sprejema stopi v svojo hišo, ali — žena ga je v času njegove odsotnosti varala z njegovim očimom, in namesto zveste žene, ga čaka doma ohola, ničvredna ženska, ki je zastrupila s svojim umazanim življenjem ves njegov dom. Njegova mati in sestra njegova trpite v pričakovanju njegove vrnitve in njegov očim, strasten in hudoben, a obenem bojazljiv človek, trepeče v slutnji maščevanja. Ali Vasilija je bil čas na bojnem polju, kjer je gledal smrti v obraz, čas velikega, brezmejnega odpuščanja za vse in — vsem, in tako sila, ki ubija ne udari iz njega, ki je izgubil vso svojo srečo, temveč izbruhne iz očima, ki v divjem ljubosumnju in v veliki razdraženosti zadavi njo, ki ga je sprva zvabila v svoj objem, a ga sedaj z lastno ji vražjo naslado suva od sebe. Tragedija se završi že z drugim dejanjem. A sledi še tretje, liričen epilog, v katerem izzveni velika bolest oslepelega in varanega v tihi resignaciji. — Delo je pisano z živim čutom za sceno, z dramatičnim ognjem. Celota daje režiserju, posamezne uloge pa igralcem priliko, da pokažejo svojo ustvarjajočo silo. Za zadnje dejanje, ki zahteva resnično posebne pažnje, da pride vsa poezija, ki ga preveva, do izraza, se je naslikalo novo ozadje, ki predstavlja kos naše lepe zemlje. — Uloge so porazdeljene tako, da je uspeh predstave zasiguran. Iz prijaznosti sodeluje tudi zbor »Glasbene Matice«. — Več pove gled. list, ki ga prinašamo na drugem mestu. — Vstopnice se dobe že v predprodaji pri g. Bičak-Razbornikovi, vratarici »Nar. Doma«.

Podružnica Glasbene Matice v Trstu. Odbor ima danes zvečer ob 7 važno sejo. Prosi vse odbornike, da se seje točno in vsi udeleže. — Predsednik

Pevski zbor Glasbene Matice v Trstu. Danes zvečer ob 8 pevska vaja; prosim točno in vsi. — Pevovodja.

Na glasbeni šoli podr. Glasbene Matice se bo vršil redni pouk nemoteno naprej. — Šol. vodstvo.

Slovenska posest v Mariboru. Od 1. januarja t. l. sem je prešlo v Mariboru 65 hiš v slovenske roke.

Razpisane štipendije. Iz ustanove Ananian je razpisana štipendija v znesku 600 K za slušatelja dunajske tehnike in štiri po 400 K za dijake drž. gimnazije v Trstu. Prosilci morajo biti sirote ali pa ubožne, poštene rodbine, katoliške vere, rojeni v Trstu. Pravilno opremljene prošnje do 26. t. m. mestnemu magistratu.

Vojno-pomožni urad političnega društva »Edinosti« ostane radi odsotnosti uradnika od jutri naprej par dni zaprt.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev vabi vse zaupnike na porazgovor, ki se bo vršil danes zvečer ob 8 v društvenih prostorih, ul. Carintia 39/I.

Zaupniki vseh državnih uslužbencev v Trstu bodo imeli v soboto, dne 12. t. m. ob 7 zvečer v dvorani konservatorija G. Partini sestanek, na katerem bodo razpravljali o sedanjih ekonomičnih razmerah državnih uslužbencev v Trstu, in o sredstvih, s katerimi bi se mogle te razmere zboljšati.

Narodni davek: Tvrdka Ivan Veselič in dr. v Ormožu je vposlala kot naroden davek Narodnemu svetu znesek 2000 K. Da bi imela ta velezaslužna in požrtvovalna tvrdka mnogo posnemalcev! — Dr. Korošec, predsednik N. S.

Zasebni poštni promet z Albanijo, izvzemši Skader, je ustavljen.

Poštna služba. Vsled obolelosti osobja je uvedena do preklica pri poštnih uradih Trst 3 (Piazza della Borsa) in Trst 6 (Barriera vecchia) ob delavnikih omejena blagajniška in vožno-poštna služba, in sicer od 9 do 12 predpoldne in od 3 do 6 zvečer.

Rojanski Sokol ima v soboto ob 7 zvečer v telovadnici važen sestanek. Na sestanek so vabljeni vsi odborniki, člani in članice. Radi važnosti pridite polnoštevilno.

Velik požar. V Mellovi tovarni v ulici Media je včeraj zjutraj začelo goreti. Prihitela je požarna bramba, ki je po peturnem napornem delu lokalizirala požar na drugo nadstropje. Škoda znaša 150 do 200 tisoč kron.

DAROVI.

— Franc Slavec, železničar, daruje 2 K za belvedersko podružnico CMD. Denar hrani blagajnik.

V počeščenje spomina umrlega sina, oziroma brata rodbine Mahne, gosp. Josipa Mahne nd., daruje rečena obitelj 300 kron, in sicer 100 kron za žensko vojno prispevanje (slovenski oddelek), 100 kron za Dijaško podporno društvo in 100 kron za revne učence Ciril-Metodove šole na Acquedottu. (Denar hrani uprava).

— Ker se je posrečilo napraviti sveče iz peska, je zbrala družba »Stroelinov« pri svojem kongresu v Konsumnem društvu pri Sv. Jakobu K 50 za Narodni Svet. — Denar hrani uprava.

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 8 vin. beseda. — **Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Najmanjša pristojbina znaša 80 vinarjev.**

Udovec, 34 let star, državni uradnik, z dvema nedoraslima otrokoma in 10.000 K kapitala, išče znanja v svrho ženitve z vdovo ali gospodično iste starosti brez otrok in s pripravljenim stanovanjem. Resne ponudbe pod „Resnost" na ins. odd. Edinosti. 2869

Proda se klavir za koncerte iz glasovite tovarne „Bösendorfer" v najboljšem stanu, še nov. Ulica Solitario 25, III. n. desno. Cauer. 2871

Dekle za vsa dela se išče, dobra hrana in 50 K mesečno Ul. Stadion 10, vr. 16. 2872

Zapenkn, zlata, z briljantom, se je izgubila v Barkovljah od železniškega mosta mimo pokopališča do nabrežja 26. Najditelj je naprošen, da jo prinese proti dobri nagradi v Barkovlje-nabrežje 26. 2873

4 krasne štedilnike pro am; ulica nadvoj. Jožefa 14, B itz, vratar. 2870

Izgubil je ubožen starček list za vojaško podporo na ime Konje v vlaku od Ljubljane do Opčin. Kdor ga je našel, naj ga prinese proti nagradi ul. Coroneo 20, III. Osager. 2868

Sodarje za popravljanje sodov sprejme takoj N. Grižon, ul. Molino piccolo 7. 2874

Službe kot pisar, sluga, paznik išče 47 l. mož, zmožen vseh pisarniških poslov, veše slovenščine, hrvaščine, italijanščine, nemščine. Ponudbe pod „Zmožnost" na ins. odd Edinosti. 2875

Kupi se hiša z vrtom v okolici ali pa v Trstu, vredna 80.000 do 100.000 K. Ponudbe je pošiljati pod „Jugoslovan" na ins. odd. Edinosti. 2867

Vino belo, staro, vipavsko ima na prodaj po zmernih cenah Goriško vinarsko društvo v Kobdilju št. 15, Štanjel (Primorsko) 3223

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce, galanterijce in drobnine. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19 4311

Osiguruteljni zavod traži gospodina prosta od vojništva ili gospodičnu sa trgovačkom naobrazbom vješta hrvatskom ili slovenskom te njemačkom ili talijanskom jeziku. — Ponudbe upratiti na Podružnicu Croatiae, Trst, ul. Cavatoio broj 1. 2859

Kose sveč, parafin, vosek kupuje mirodilnica Cillia v Trstu ul. delle Poste 6. D 79

Prazne škatlje od voska kupuje mirodilnica Cillia v Trstu, ul. delle Poste 6 D 78

Modro galico kupujem. Ponudbe z najnižjo ceno, javljajoč kolikost na sledeči naslov: Anton Kalčić, Zagreb, Prilaz 12. 3222

Kupim kožo z mlekom. Ponudbe na naslov M. Kralj, Dolina pri Trstu, Istra. 3226

Hotel Balkan toči izvrsten jabolčnik tudi na drobno po nizki ceni. 2860

LIKERJI v veliki izberi in po zmernih cenah vedno v dobro oskrbljeni zalogi : : ul. G. Donizetti 1 — Parčina. : :

Fino desertno vino: Izolanski refošk, moškat, sladko proseško vino in pelinkovec specijalne vrste, v steklenicah in v sodih se prodaja po zmernih cenah v zalogi v : : ul. G. Donizetti 1 — Parčina. : :

Dobroznana urarna in zlatarna
A. POVH v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.
Bogata zaloga osnkovrstnih ur ter raznih zlatenin.

Vreče
nove in stare, vsako množino, kupim in plačam po najvišjih dnevnih cenah. — ADOLF NAGEL, ul. Squero Nuovo št. 3. Išče vešče posredovalce za mesto in okolico

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15
v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

Krasto,

išaj, srbež in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** Ne umaže, ima duha, se more tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5, rodbinski lonček K 9. Nadalje prašek PARATOL za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3. Dobi se oboje ako se pošlje naprej denar, ali po povzetju. Naslov:
Paratol-Werke, lekarnar Ulmer, Budimpešta VII, Rózsa utca 21.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE —

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevine
v Trstu, ul. della Scalinata 2
se prodajajo platneni čevlji s podplati iz cevine z usnjatimi podplatnimi nabitki.
Prevzemajo se tudi naročila po meri in izvršujejo v 2 dneh, če naročnik preskrbi platno sam.
Prodajajo se gumijevi podplatki, bele, črne in rumene vrvice.
Specialiteta: mazilo za čevlje.
Se pošilja tudi na deželo.
Trst — ulica Scalinata št. 2 — Trst
SABINO OSMO.

Dr. Mraček
zobozdravnik
Corso št. 24, I. nad.
Od 9—12 dop. in od 3—6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastna poslopja)
Kapital in rezerva K 23,000.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tuzemska in inozemska trržišča.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prioritetne delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razrednih loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne
Brzojavi: JADRANSKA.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju streli in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.
Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992·46
Stanje zavarovalne glavnice na življenja (31. 12. 1915) K 546,405.849·—
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 872.453.443·85.
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Obvestilo in zahvala.

S strtim srcem javljamo vsem svojim sorodnikom in znancem, da nam je neizprosna smrt ugrabila po kratki in mučni bolezni nad vse ljubljeni soprogi (hčer), vzorni materi, sestri, svakinji, teti i. t. d.

Rozalijo Miklavič † **Josipino Urbančič**

roj. Urbančič — **roj. Volarič**
dne 4. t. m. v 46. — **dne 5. t. m. v 25. letu**
starosti, prevideni z verskimi tolažili.

Iz dna užaloščene duše se zahvaljujemo za premnoge dokaze iskrenega sočutja naših sorodnikov, domačinov-tržanov in okoličanov, ki so nam lajšali silno bol in prihiteli k poslednjemu spremstvu naših nepozabnih blagopokojnic.

Bodi jima lahka ljubljena blagoslovljena rodna gruda! V KOBARIDU, 7. oktobra 1918.

V imenu žalujočih rodbin: Miklavič-Urbančič-Volarič

Ivan Miklavič, soprog in svak. — Franc Urbančič, soprog in brat. — Anton Volarič, oče.

Namesto posebnega obvestila.